

De huidige functies van het Valleikanaal

Tim van den Ham

Onderzoeksvraag

Vroeger had de Gelderse Vallei met veel wateroverlast te maken en daarom is het Valleikanaal gevormd. Is er nog steeds sprake van wateroverlast? Of heeft het Valleikanaal een andere functie?

Gebiedsbeschrijving

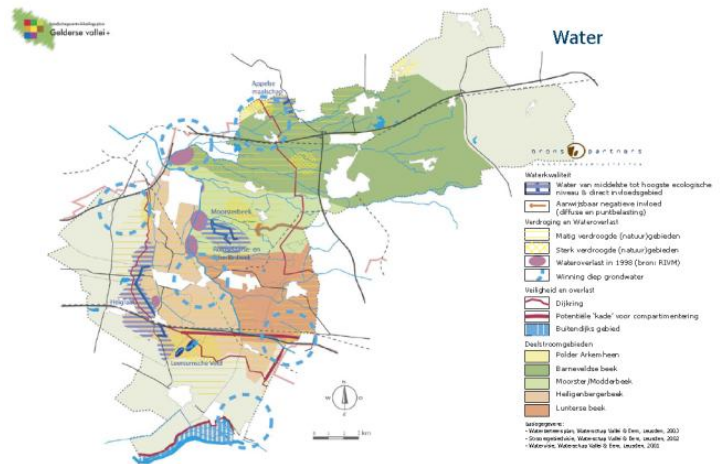
Het Valleikanaal stroomt van de Neder-Rijn bij Rhenen langs Veenendaal, Overberg, Scherpenzeel, Woudenberg en Leusden en mondt uit in de Eem bij Amersfoort. Het Valleikanaal vormt samen met de Eem de belangrijkste watergang van waterschap Vallei & Eem. Het Valleikanaal is geleidelijk door de eeuwen heen gerealiseerd. De Gelderse Vallei herbergt vele dekzandruggen, waardoor er talloze beken zijn ontstaan. Bij het vormen van het Valleikanaal zijn deze beken benut, maar is er ook flink gegraven tussen 1935 en 1941. Hoofddoel is altijd geweest het verbeteren van de waterafvoer, omdat de Gelderse Vallei door de jaren heen regelmatig met wateroverlast te maken heeft gehad. Dit komt door haar ligging tussen hoger gelegen gebieden: de Veluwe en de Utrechtse Heuvelrug^[1].

Figuur 1: Waterschap Vallei & Eem (met in het blauw het Valleikanaal) ^[2]

Resultaten

Op de afbeelding rechtsboven is te zien dat het gebied rondom het Valleikanaal matig verdroogd is. Dit komt vooral door de mens. Het natuurlijke systeem is zo aangepast, zodat het overtollig water zo snel mogelijk wordt afgevoerd. Door deze versnelde afvoer zijn de grondwaterstanden laag. Daarnaast heeft de mens, vanwege de goede kwaliteit, hier veel grondwater weggehaald, waardoor de kwel druk flink is afgenomen. Dit alles maakt dat het stroomgebied van het Valleikanaal tegenwoordig veel minder met wateroverlast te maken heeft. Alleen bij hevige regenval blijkt de afvoer niet voldoende, waardoor de Gelderse Vallei soms nog met wateroverlast te maken heeft in plaat van verdroging. Het Valleikanaal zorgt dan voor afwatering en is daarom nog steeds erg belangrijk^[1].

Figuur 2: Waterkaart van de Gelderse Vallei ^[1]

Het Valleikanaal heeft er sinds een aantal jaren een nieuwe functie bij gekregen. Het is namelijk aangewezen als ecologische verbingszone en maakt nu deel uit van de ecologische hoofdstructuur (zie afbeelding hieronder). Zo zijn er speciaal voor dit project vleermuisbunkers, poelen, loopplanken voor kleine zoogdieren en plas-draszones aangelegd. Hierdoor kunnen (beschermde) diersoorten zich verspreiden en handhaven^[3].

Figuur 3: Het Valleikanaal als ecologische verbingszone ^[4]

Conclusie

Door de invloeden van de mens is het stroomgebied van het Valleikanaal verdroogd, waardoor het minder met wateroverlast te maken heeft, maar waar het bij hevige regenval nog steeds voor de nodige afwatering zorgt. Het Valleikanaal heeft een sinds een aantal jaren een nieuwe functie, namelijk het verbinden van ecologische zones.

Referenties

- ^[1] brons+partners landschapsarchitecten (September 2005), *Landschapsontwikkelingsplan Gelderse Vallei*, pagina 16 t/m 19.
- ^[2] Waterschap Vallei & Eem, 12 dec. 2014, www.dspace.library.uu.nl
- ^[3] Gemeente Amersfoort, 13 dec. 2014 www.amersfoort.nl/4/valleikanaal/Het-plan-ecologische-verbingszone.html
- ^[4] Valleikanaal, Leusden, 12 dec. 2014, www.nedwater.eu

